

Prima pagină > Dreptul familiei și succesiunea > Răspunderea părintească - Încredințarea copilului și dreptul de vizită

În materie de drept civil, procedurile și acțiunile în curs intentate înaintea de încheierea perioadei de tranziție vor continua în temeiul legislației UE. În baza unui acord reciproc între UE și Regatul Unit, Portalul e-justiție va păstra informațiile legate de Regatul Unit până la sfârșitul anului 2022.

Răspunderea părintească - Încredințarea copilului și dreptul de vizită

Scoția

1 Ce înseamnă în termeni practici termenul juridic „răspundere părintească”? Care sunt drepturile și obligațiile titularului răspunderii părintești?

În Scoția, drepturile și obligațiile unui părinte se numesc „răspunderi și drepturi părintești” („parental responsibilities and parental rights” – PRRs).

Persoana cu răspunderi părintești față de un copil trebuie, dacă acest lucru este realizabil și în interesul copilului:

- să protejeze și să promoveze sănătatea, dezvoltarea și bunăstarea copilului;
- să orienteze și să îndrume copilul într-un mod adecvat stadiului de dezvoltare al acestuia;
- în cazul în care copilul nu locuiește împreună cu părintele, să păstreze cu regularitate relații personale și un contact direct cu acesta;
- să acționeze ca reprezentant legal al copilului.

Pentru a-și îndeplini răspunderile, persoana beneficiază de drepturi. Drepturile părintești sunt:

- să locuiască împreună cu copilul sau să decidă în alt mod cu privire la locuința copilului;
- să controleze, să orienteze sau să îndrume creșterea copilului într-un mod adecvat stadiului de dezvoltare al acestuia;
- în cazul în care copilul nu locuiește împreună cu părintele, să păstreze cu regularitate relații personale și un contact direct cu acesta;
- să acționeze ca reprezentant legal al copilului.

2 Ca regulă generală, cine are răspundere părintească asupra unui copil?

Răspunderile și drepturile părintești revin în mod automat mamei. Tatăl copilului va beneficia de răspunderi și drepturi părintești dacă:

- era căsătorit cu mama copilului la momentul concepției acestuia sau s-a căsătorit ulterior cu mama copilului;
- a înregistrat nașterea copilului său împreună cu mama (normă aplicabilă începând cu data de 4 mai 2006 inclusiv);
- a încheiat și înregistrat cu mama un acord într-o formă prevăzută de lege (a se vedea răspunsul la întrebarea 5 de mai jos);
- a obținut răspunderi și drepturi părintești pe baza unei hotărâri judecătorești.

Orice persoană cu un interes referitor la un copil poate cere răspunderi și drepturi părintești în instanță.

3 Dacă părinții nu sunt capabili sau nu vor să-și exercite răspunderea părintească asupra copiilor lor, poate fi numită o altă persoană în locul lor ?

Da. Instanța poate acorda răspunderi și drepturi părintești unei persoane care nu este părintele copilului sau poate numi un tutore al copilului.

4 Dacă părinții divorțează sau se despart, cum se stabilește chestiunea răspunderii părintești pe viitor?

Răspunderile și drepturile părintești nu sunt afectate, în sine, dacă părinții divorțează sau se separă. Dacă nu pot ajunge la acord cu privire la ce este cel mai bine pentru copilul lor, părinții se pot adresa, separat sau împreună, instanței de judecată. Factorul primordial pe care trebuie să îl aibă în vedere instanța este bunăstarea copilului. Instanța nu trebuie să se pronunțe decât în cazurile în care pronunțarea este mai benefică pentru copil decât lipsa pronunțării. De asemenea, ținând seama de vârsta copilului și de gradul de maturitate al acestuia, instanța trebuie să ia în considerare orice opinie pe care acesta dorește să o exprime.

5 Dacă părinții încheie un acord privind răspunderea părintească, ce formalități trebuie respectate pentru a face ca acordul să fie executoriu?

În cazul în care răspunderile și drepturile părintești revin tatălui în temeiul unui acord, acesta trebuie să fie redactat într-o formă prevăzută de lege și să fie înregistrat, pentru a produce efecte juridice. Formularul este disponibil pe [site-ul guvernului scoțian](#).

Fiecare părinte trebuie să semneze acordul în prezența unui martor care trebuie să aibă vârsta de cel puțin 16 ani și să semneze, la rândul său, acordul. Aceeași persoană poate fi martoră la ambele semnături. Acordul trebuie să fie înscris în registrul public („Books of Council and Session”); până la data înscrierii în registru, mama continuă să aibă răspunderile și drepturile părintești pe care le avea la momentul semnării acordului.

6 Dacă părinții nu pot ajunge la un acord privind chestiunea răspunderii părintești, care sunt căile alternative de rezolvare a conflictului fără prezentarea în instanță?

Există diverse metode de soluționare alternativă a litigiilor, cum ar fi:

- medierea familială (când un mediator oferă membrilor familiei posibilitatea de a discuta despre preocupările lor, de a analiza opțiunile și de a conveni asupra unei căi de urmat);
- medierea prin avocat (când mediatorul este un avocat care deține și o calificare în mediere);
- arbitrajul (când părțile convin să desemneze o persoană numită „arbitru” pentru soluționarea unui litigiu și să respecte decizia arbitrului);
- procedura în colaborare (când ambele părți au un avocat, iar avocații convin să încerce soluționarea litigiului în afara instanței).

7 Dacă părinții se prezintă în instanță, asupra căror chestiuni legate de copil poate judecătorul să decidă?

Judecătorul poate pronunța hotărâri în ceea ce privește:

- răspunderea părintească;
- drepturile părintești;
- tutela;
- administrarea bunurilor unui copil.

8 Dacă instanța hotărăște că un părinte va avea custodia exclusivă a unui copil, aceasta înseamnă că el sau ea poate decide asupra tuturor chestiunilor legate de copil fără îl consulte pe celălalt părinte în prealabil?

Orice persoană care are răspunderi și drepturi părintești față de un copil ar trebui să fie implicată în deciziile referitoare la respectivul copil. Când un singur părinte are răspunderi și drepturi părintești, respectivul părinte poate decide asupra tuturor chestiunilor fără consultarea celuilalt părinte.

9 Dacă instanța hotărăște că părinții vor avea custodia comună a unui copil, ce înseamnă aceasta în practică?

În cazul în care ambii părinți au răspunderi și drepturi părintești depline față de copil, ambii au dreptul de a locui cu copilul sau de a decide în alt mod cu privire la locuința copilului. Atunci când copilul locuiește cu unul dintre părinți, celălalt are dreptul de a păstra cu regularitate relații personale și un contact direct cu copilul.

Principiul general este că ambii părinți trebuie să contribuie, în măsura posibilului, la creșterea copiilor, dacă acest lucru este realizabil și în interesul copilului. Dacă părinții nu pot fi de acord, instanța poate stabili cu cine să locuiască copilul și când. Este posibil ca instanța să dispună ca un copil să locuiască cu persoane diferite în momente diferite.

10 Cărei instanțe sau autorități ar trebui să mă adresez dacă vreau să depun o cerere privind răspunderea părintească? Ce formalități trebuie respectate și ce acte trebuie să atașez la cererea mea?

i. Acțiunile în materie de răspundere părintească pot fi introduse fie la *Court of Session* (instanța supremă din Scoția), fie la *Sheriff Court* (instanța de prim grad de jurisdicție din Scoția). Cererea poate fi formulată în cadrul unei acțiuni ordinare de divorț sau de separare.

ii. Alegerea instanței este o chestiune de preferință personală. Atunci când nu a fost introdusă o astfel de acțiune de divorț sau de separare, *Court of Session* este competentă să soluționeze cererea de hotărâre privind răspunderea părintească în cazul în care copilul își are reședința obișnuită în Scoția, iar *Sheriff Court* are competența de a judeca o astfel de acțiune în cazul în care copilul își are reședința obișnuită circumscripția teritorială („*Sheriffdom*”) unde este situată instanța din punct de vedere geografic. Site-ul [Serviciului Instanțe judecătorești din Scoția](#) („*Scottish Courts and Tribunals Service*”) conține o hartă cu locurile în care sunt situate instanțele și o listă cu adresele și datele de contact ale acestora.

iii. Cererea referitoare la răspunderile și drepturile părintești trebuie să fie formulată sub formă de convocare („*Summons*”), în cazul judecării cauzei la *Court of Session*, și sub formă de cerere introductivă („*Initial Writ*”), în cazul judecării cauzei la *Sheriff Court*. Ca și în cazul acțiunilor de divorț, fiecare instanță dispune de propriul set de norme care stabilesc forma pe care trebuie să o ia o astfel de cerere. A se vedea răspunsul la întrebarea 11 punctul vi din pagina privind [divorțul](#).

Formalități și documentație

iv. La depunerea unei astfel de cereri în oricare dintre cele două instanțe se va plăti o taxă. A se vedea răspunsul la întrebarea 11 punctul viii din pagina privind [divorțul](#), referitor la eventualele scutiri de taxe.

v. Pentru oricare dintre aceste tipuri de cerere, va trebui să prezentați un extras din actul de naștere al copilului. Instanța nu acceptă nici fotocopii, nici forme abreviate ale certificatului.

11 Ce procedură se aplică în aceste cazuri? Este disponibilă o procedură de urgență?

Nu există o procedură simplificată pentru soluționarea cererilor de acest tip. Procedura este stabilită în normele menționate în răspunsul la întrebarea 11 punctul vi din pagina privind [divorțul](#). Dacă se consideră necesar, se poate cere pronunțarea unei hotărâri provizorii.

12 Pot obține asistență juridică pentru a acoperi costurile procedurii?

Se poate beneficia de consultanță și asistență în materie de autoritate părintească, sub rezerva verificărilor obișnuite ale mijloacelor financiare, prevăzute de lege. De asemenea, se poate beneficia de asistență juridică civilă în materie de autoritate părintească, sub rezerva celor trei verificări obișnuite prevăzute de lege: verificarea eligibilității financiare, verificarea caracterului rezonabil și verificarea cauzei probabile.

13 Este posibilă atacarea unei hotărâri privind răspunderea părintească?

Da.

14 În anumite cazuri, poate fi necesară adresarea către o instanță sau către o altă autoritate pentru a face executorie o hotărâre privind răspunderea părintească. Care procedură se aplică în asemenea cazuri?

În cazul nerespectării unei hotărâri judecătorești, poate fi posibilă deschiderea unei proceduri în cadrul aceleiași acțiuni. Nerespectarea hotărârii judecătorești poate duce la deschiderea unei proceduri de sfidare a instanței.

15 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre în materia răspunderii părintești pronunțată de o instanță dintr-un alt stat membru să fie recunoscută și executată în acest stat membru?

Executarea hotărârilor pronunțate alt stat membru este reglementată de Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului (cunoscut în mod obișnuit ca Regulamentul Bruxelles IIa). Hotărârea pronunțată în alt stat membru cu privire la exercitarea autorității părintești față de un copil este executorie în Scoția, dacă (1) s-a depus o cerere și, (2) în consecință, hotărârea a fost declarată executorie în Scoția.

Procedura de depunere a acestei cereri este prevăzută în dreptul scoțian. Cererea trebuie depusă la *Court of Session* și trebuie să fie însoțită de documente specifice (prevăzute în Regulamentul Bruxelles IIa). Ar putea fi util să recurgeți la servicii de consultanță juridică în acest sens.

În temeiul Regulamentului Bruxelles IIa, anumite hotărâri sunt executorii în alte state membre, fără a fi necesară încuviințarea executării.

16 Ce instanță din acest stat membru trebuie să sesizez pentru a mă opune recunoașterii unei hotărâri în materia răspunderii părintești pronunțate de o instanță dintr-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în acest caz?

Contestarea recunoașterii unei hotărâri judecătorești pronunțate în alt stat membru este reglementată de Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului (cunoscut în mod obișnuit ca Regulamentul Bruxelles IIa). În Regulamentul Bruxelles IIa sunt prevăzute motivele de refuz al recunoașterii unei hotărâri judecătorești.

Cererea trebuie să fie depusă în conformitate cu procedura prevăzută în dreptul scoțian. Cererea trebuie depusă la *Court of Session* și trebuie să fie însoțită de documente specifice (prevăzute în Regulamentul Bruxelles IIa). Ar putea fi util să recurgeți la servicii de consultanță juridică în acest sens.

În temeiul Regulamentului Bruxelles IIa, anumite hotărâri sunt executorii și recunoscute în alte state membre, fără a fi necesară încuviințarea executării.

17 Ce legislație se aplică în acțiunile privind răspunderea părintești în cazul în care copilul sau părțile nu locuiesc în acest stat membru sau au cetățenii diferite?

Dacă are competență în cauză, instanța din Scoția aplică, în general, dreptul scoțian. Dacă se consideră că o anumită chestiune este reglementată de o lege străină relevantă care este diferită de dreptul scoțian, respectiva lege trebuie să fie invocată cu probe. Pot exista circumstanțe neobișnuite în care părțile invocă o lege străină într-o cauză, circumstanțe în care instanța scoțiană poate lua în considerare legea invocată.

Această pagină face parte din portalul [Europa ta](#).

Ne-am bucura să primim [feedbackul](#) dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 09/08/2021

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.